

**Translaet vanden brief des conincx van groot Britaengien, etc.
gheschreven aende edele grootmoghende heeren Staten
Generael vande Vereenichde Nederlanden, aengaende de
beroepinghe Conradi Vorstij, tot de professie der H. theologie
inde universiteyt tot Leyden**

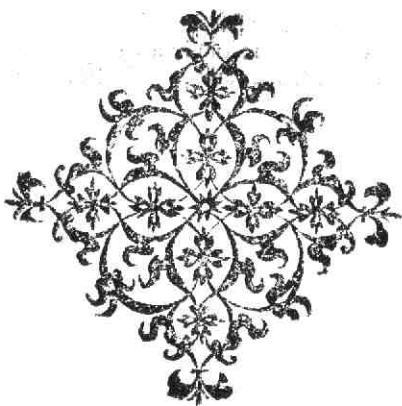
<https://hdl.handle.net/1874/14647>

90

177

Translaect
 Vanden Brief des Con-
 nincx van groot Britaengien / etc.
 geschreven aende Edele Grootmoghende
 Heeren Staten Generael vande
 vereenichde Nederlanden/

Aengaende de beroepinghe Conradi Vorstij,
 tot de professie der h. Theologie inde
 Universteit tot Leyden.

U B
 538

1741

Anno M. DC. LII.

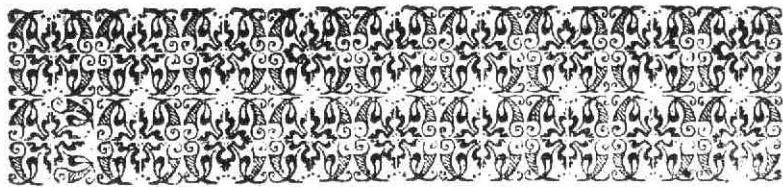
Clinck-gedicht.

De honte was verheucht, als hy het schrijven sach
Van eenen Coninc VVijts, aen d'Ed'le Heeren Staten,
VVAer in hy hun vermaent de Leer niet te verlaten
Die ons door t'waer gheloof, in Christ behouden mach.

De tweeden David hoon/ met onsen droeven dach
Becommerdy n Hing / en troost ons boven maten
Die ach ! men hier bespot, en na roept opter straten
Tot Godes naems oneer, o Heer gheeft maer verdrach.

Siet Vaders van ons Landt: siet trouwe voester Heeren
Den scherm-Heer des Gheloofs wil Christi Kerck verweeren
En neigheas om en smeect, en streelt hy oft en vleyt.

t'Onepnd' Ihsa wesen spreeckt door Jacobum vol eeren
V herten t'samen aen: om hier wel te regeeren
Of anders siet: Godt comt, zijn straffe is bereyt.

Coppe vanden Brief des Koninck van Enghelandt aen de Staten van Hollandt.

E. Hooghe ende vermoghende Heeren / verstaen hebbende wt uwe antwoort / gegeven op de propositie die in onsen name by W. L. dooz onsen Ambassadeur ghedaen is / u ieder deliberatie / dat ghy inde vergaderinghe / die ghy houden sult inde naestcomende Maendt van November / zyt gheresolveert als dan ordze te gheben / aengaende t'ghene sal behooren tot de schadelijcke Vorstius. Wy hebben goet ghebonden / niet tegenstaende de verclaringe die onsen Ambassadeur by u. l. alreede in onsen naeme van dit point ghedaen heeft / u. l. dooz desen reghenwoordighen / de memorie te verberchen / ende ons bypelyck te qujten van onsen schuldighen plicht teghens Godt / ende de oprechte vrientschap die wy u. l. toedraghen.

Anden eersten wy versekerem u. l. dat ghy niet sult moghen twijffelen dat ons eenige wereltliche oorzaecke soude connen verwecken ofte aenporren om u moepelijck te vallen in eenighe saecken van deser natuere. Daer toe alleen verweert zijnde na onsen pber tot de glorie Godes / dooz de sozghbuldigheyt die wy hebben dat alle ghelegentheyt van so groote schandale / inde waere Beresormeerde Kercke / versich en by tijts soude moghen boozghcomen ende omghestooten worden.

Wy hebben u. l. dan te seggen dat wy ons niet genoechsaem hebben connen ontfetten / niet alleen dat ghy u op nieu beraden hebt by u. l. in een so wistekende plaetse te doen blijven eens groote pestte als Vorstius is / maer ooc nademael dat hy zijn Apologie Boeck u heeft gededicert / ghedruckt zijnde dooz u E. auzhoritept ende toelatinge / een Boeck seggen wy dat niet en doet als onbeschaembelijcken staende te houden de verbloekte blasphemien die hy wt gesproken heeft in zijn boozgaende Boeck / t welck wy u. l. nu ter tijdt wel moghen segghen met kenniss / hebbende sedert oberwooghen t'ghene wy geschreven hadden aen onsen

Ambassadeur/gelesen en herlesen hebbende met ons eegen oogen/maer niet sonder de uiterste walghinghe ende afheers) beyde dese Boecken/het eerste gededicert aenden Lantgrabe van Hessen, Mauritius/ en het andere aen D. A. Ende ons dunct dat het quade zaedt dat den vbandt Godes Arminius eenighe Jaeren boozleden onder u saeyde wiens discipulen en naerbolghers noch te heclende te sicut onder u E. ghebiet sijn) u hat de behoozgen ghegeven te hebben genoeschsaem goede vermaninge booz u te wachten na desen booz soodanige pesten/ u patriotten sijnde alreets ober dese occasie ghescheurt in factien/ een sake gheheel sijdende teghen de unne/welck is (naest God) het eenige goet ende versekertheyt van uwen staet/welck niet misschen en can ofte sal allenghskens mede brengen D. A. gheheel ruine / indien ghy ter bequamer tijdt daer inne niet boozsichtelijck en boozsiet. Het is wel waer dat het ongheluck ghe wilt heeft/dat wy noyt en hoorden van desen Arminius, eer dat hy gestozben was / ende dat alle Chereformeerde Kercken in Duytschlandt niet volle monde daer ober claegden. Maer op het eerste woort dat wy hoorzden van de berdeplshedyt die hy naer sijn dootd in D. A. staet naer liet. Ecbben wy dadelijck niet naerghelaten/verkerghen hebbende de boozgheballene ghelegghentheydt / dooz teghenwoozdicheyt van D. A. laeste extraoordinarise Ambassadeurs/die hy ons waren/haer te segghen/ghene ons goet doecht tot welstant van uwen staet / gelijck wy oock verrouwen dat sy oock ghetrouwelijck gherappozreert hebben.

Ende wat isser meer qustie te woysfelen over de vermetelheydt van dese Ketterers/oste veel eer Atheistische sectarisen onder u lieden. Also nu eenen onder haer/residerende in uwe Stadt Leyden/ heeft niet alleen der be op nieuwo tgeven/een blasphemisch Boeck/vande Apostasie der Hepligen. Maer gebuykt eene soo groote onbeschaemtheit nauwelijck te sypnden een versch exemplae/als een schoon present/aen onsen Aertsbisschop van Cantelbergh/met eenen brief in welck he hy hem niet en schamut als oock in sijn Boeck/soo groffelijck te liegen als te betweeten/dat sijn heet erpen in sijn Boeck verbaet sijn ober een comende met de Aelghe ende rouffste van onse Enghelesche Kercke / wy hebben meer als oorsake D. A. zeer be weechelijck te bidden / dese ketterpen ende lasteringhen onder D. A. opro meyde/by nys te willen wroocpen / de wackhe soo den toorn wat meerder toeghegheben woort / sult ghy gheen ander eynde rouwen ver wachten als de Maldictie Godes/een ewighe sijnact dooz alle de Chereformeerde Kercken/ende een ewighe schewinghe ende verdeelhoyt in u lieber lichaem. Maer oft hy abontuere dese cleudighe Voeltias wilde vankommen ofte dubbelsinnigheden inuerezenen ober dese Ketterische ende Atheistische pointen die hy alreede aen den dagh ghegheben heest/het can wesen dat ons dat soude moghen bewegen om sijnen persoun te sparen / hem niet doende verbranden ghelijck noyt Ketter dat beter verdient heeft/ende ghelijck wy ons ober dit point uwe Chyristelijck boozsichticheyt overgeven/maer

maer ober eenighe andere defensien ofte verloocheeninghen die hy soude
 moghen doen om hem te laten leben/ ende leeren onder u/ dat is een saetke
 soo afsgriffelijck/ dat wy ons versekeren dat het minnert niet inde gedach-
 ten van p. man. onder D. A. te weten en sal. Want nu om de sae. ke. dat hy
 hem wilde ontschuldigh maeken. Het wil ke. hy noch dat s. niet en soude
 comen doen in eghene daer hy mede tefchuldigh is/ niet te min/ alwaer
 datter niet en waere dan de schandale de welcke t. h. y. en sal/ dat soude D. A.
 ghenoech ende te veel fondamentz zijn om hem te doen verterken wt uwve
 dominien. Ghy weet waer gheseydebet is van de vrouwe des Keyserz/
 dat het niet en was ghenoechsaem/ dat sy onschuldigh was/ naer datse
 oock mochte byz. ym van alle occasie der suspitie/ hoe veel te meer moct
 ghy dan hooghly ende wijt sicnde zijn/ in een saetke van soo grooten conse-
 quentie als dese is/ aengacnde de glorie Godes/ de salicheydt uwer zielen
 ende van alle uwve Onderfaten/ ende de versekeren van uwven staet/ ende
 niet toelatlende dat een soo periculens barmhertich soude moghen. W. y. b. n.
 onder D. A. Want het is lichtelijck te dencken/ dat de wrake is den afkeer
 van zyn doen/ hem sullende bypelyck doen loochenen/ al het fenijn dat hy
 mit herte heeft/ want soude hy niet comen loochenen die daer loochent de
 ceurlicheyde ende almogentheyt Godes/ ende als hy al onschuldigh waer/
 ghelijck wy akrede gheseyt hebben/ de Kercke Godes is so onvertien niet
 van bequane mannen tot dese plaetse/ dat ghy u niet sout comen boozien
 van anderen/ die gheen schandale onderwoopen en zijn/ waer mede sy soo
 ghemercht is/ dat hy wel van doen hadde u lieder langhe leedwoesen/ Et
 multos annos probationis eer hy hem daer wt soude comen ontwerpen/
 principalijck moct ghy wel curieux zijn om niet te aboutueren de verder-
 binghe der Jeucht van een soo vermaerde Academie/ dooz de leere van een
 soo schandaleus persoon wt breefe dat hy hem vindende daer inne wel be-
 vestight/ soude willen booznemen weder te keeren tot zijn out wtsponfel.
 Wy sullen dan een eynde maken ende D. A. bidden dat ghy u wilt verse-
 keren dat de affectie die wy toedraghen tot uwven staet/ ons dwinght dese
 byhy p. te ghebruycken teghens u/ ons versekerende dat ghelijck t. gene
 wy u schryven met supberhy p. onser conscientie/ enfen goeden Gode u
 oock alsoo gheben sal/ een gheheplichde inbeeldinghe/ ende dat uwer reso-
 lutien ober een sake van so grooten consequentie/ sal strecken tot de glorie
 Godes/ u lieder ere/ ende verseeckeringhe tot uproepinghe van dese upt-
 spzuptende Atheisteryen ende ketterpen/ ende niet alleen tot voldoeninge
 van ons/ maer van alle de Ghere sozmeerde Kercken/ die ten uypersten
 gheschandal. seert zyn ghewoest/ daerentghen foot ons in onse hope van
 u lieder miste (Quod Deus avertat) dooz u lieder toelatinghe in toero-
 menden tijdt/ van soodanighen pesten onder u/ of dat son nughte souden
 derben booznemen dese onghedundene byhy p. of wy den afsgrint we-
 der te trecken de oude ketterpen ober langhen tijdt verozdeelt/ of niet we
 te binden stryden de teghen de ware Catholijche Kercke. So sullen wy

ghedwonghen zijn niet ons groot leedtoesen ende hertseer opentlic te
protesteren/tegen dese grouwelen/ende ghelijck ons Godt bereert heeft
niet den tijtel van Beschermmer des Gheloofs, soo sullen wy niet alleen ghe-
dwonghen zijn ons af te houden ende te schepden bande unie van soo-
danige valsche ende kettersche Kercken/maer dock alle andere ghere-
formeerde Kercken te vermanen / om te nemen eenen ghemeenen raet
hoe wy souden connen te niere doen/ende weder na den afgront te ver-
wijzen dese afgrpselijcke nieuwelijck wtspruptende ketterigen: en by ons
particulier sullen wy gedwongen zijn na desen verbot te doen aen alle
de seucht van onse onderdanen/te berkeeren in een plaetse die so besmet
oft ghesuspecteert is/ als de Duitbersteyt van Leyden. Sed meliora spe-
ramus & ominamur. Wy versekeren u inde barmherticheydt van onsen
goeden Godt/de welke ghelijck hy u so langen tijt bewaert heeft vooz
u tydelijcke vbanden/ende nu ter tijdt uwen stoel begijnt te bevestigen
tot contentement vā alle uwe bzienden: maer int bpsonder van ons/die
nimmermeer naeghelaten hebben u bystant te doen inde ghelegenthe-
den uwes tijdts/dat Godt selbe u dock niet sal laten tot een prope van u
gheestelijcke teghenpartye/die naer gheen dinck meer en roepen als na
u gheele onderganck/ende op dit vertronwen sullē wy u ende de vooz-
spoet van uwe handelinghe/de bescherminge Godes bevelen/ende sul-
len blijven als nae ghewoonte

Vostre bien bon Amy.

Ghegheben in ons Paleys tot Westmunster
den 6. October int Jaer 1611.